

.....
Wat doet de Taalunie?

**Samen sterker
voor het
Nederlands**

**taal:
unie**

www.taalunie.org

De Taalunie bundelt krachten

Nederlands spreken betekent dat je kunt meedraaien op het werk, in je buurt, op school en bij de sportvereniging. Of het Nederlands nu je moedertaal is of niet, een goede taalbeheersing geeft je meer kansen. De Taalunie is er om onze taal sterk te houden.

Er zijn veel organisaties die zich inzetten voor het Nederlands en de kansen die onze taal aan mensen biedt: in de samenleving, in het bedrijfsleven, in het onderwijs in binnen- en buitenland, in de culturele sector. De Taalunie bundelt de krachten van die organisaties en ondersteunt ze namens de overheden.

Door samen te werken kunnen we meer betekenen voor het Nederlands. Deze brochure laat zien hoe de Taalunie dat doet en wat het oplevert.

*Hans Bennis,
algemeen secretaris
Taalunie*

24 miljoen mensen
spreken Nederlands

**400.000 mensen in het buitenland
leren of studeren Nederlands**

Nederlands is een officiële taal in
6 landen: Nederland, België, Suriname,
Aruba, Curaçao en Sint-Maarten

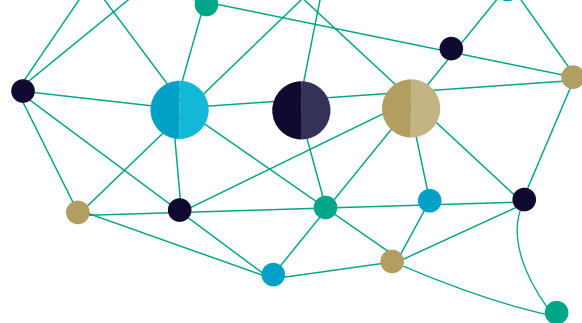
Nederlands is de 12de taal op internet

**Elk jaar verschijnen meer dan 500 vertalingen
van Nederlandse literatuur in het buitenland**

90% van de in Nederland en Vlaanderen
verkochte boeken is in het Nederlands

Bron: Staat van het Nederlands en website Taalunie

De Taalunie: voor iedereen die het Nederlands gebruikt

De Taalunie ontwikkelt en stimuleert beleid voor het Nederlands in Nederland, Vlaanderen en Suriname, en ondersteunt het Nederlands in de wereld. Wij opereren in een groot, internationaal en divers netwerk, waarbij onze experts op verschillende terreinen partijen met elkaar verbinden. Samen versterken we het Nederlands en zorgen we ervoor dat zoveel mogelijk mensen het Nederlands optimaal kunnen gebruiken.

De Taalunie werkt met vijf aandachtsgebieden: standaardtaal; Nederlands, taalvariëteiten en andere talen; onderwijs binnen het taalgebied; onderwijs buiten het taalgebied; taal en cultuur.

Op de volgende bladzijden geven we voorbeelden van wat de Taalunie doet en onlangs gedaan heeft, en van wat samenwerking met andere partijen oplevert:

- Taal in het onderwijs
- Nederlands in de wereld
- Nederlands voor iedereen

De Taalunie voert een groot deel van het beleid voor het Nederlands uit, vaak in samenspraak met maatschappelijke organisaties. Zo'n 35 mensen doen het dagelijkse werk in Den Haag en Brussel. De ministers van onderwijs en cultuur in Nederland en Vlaanderen zijn verantwoordelijk voor wat we doen. Parlementsleden houden er toezicht op.

Suriname is geassocieerd lid van de Taalunie, met een medewerker in Paramaribo. Met Aruba, Curaçao en Sint-Maarten wordt samengewerkt binnen raamovereenkomsten. Daarmee zijn alle landen waar het Nederlands een officiële taal is, bij de Taalunie betrokken.

“De Taalunie ondersteunt in Suriname het gebruik van het Surinaams-Nederlands, met name in het onderwijs en op cultureel gebied. Ook bevorderen we de beschrijving ervan om het toegankelijker te maken voor een breder, internationaal publiek.”

► Helen Chang,
beleidssecretaris Suriname

Taal in het onderwijs

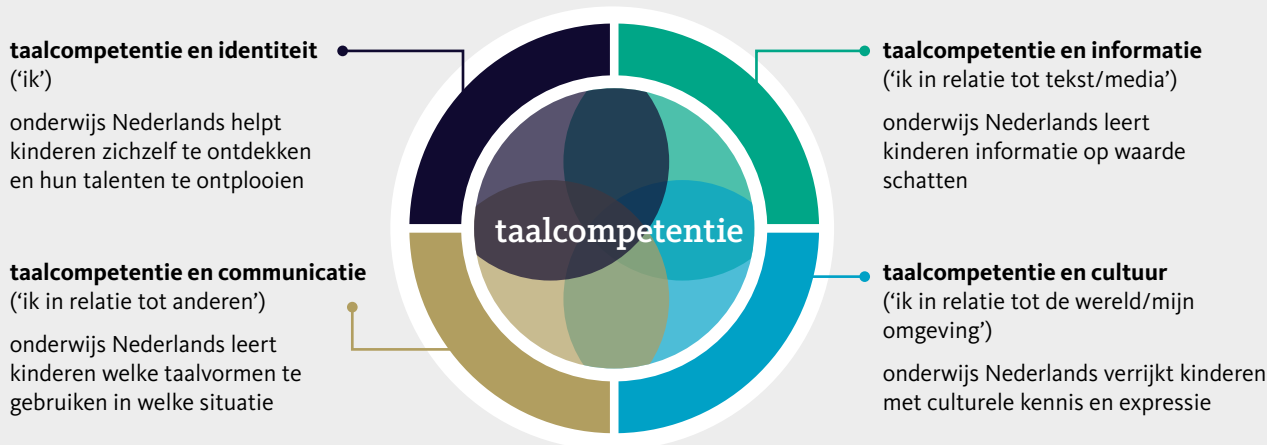
Een van de terreinen waarop de Taalunie actief is, is onderwijs. Het onderwijs Nederlands gaat met zijn tijd mee. De Taalunie biedt de onderwijswereld en beleidsmakers houvast met advies.

Het onderwijs Nederlands kan niet achterblijven bij fundamentele veranderingen in het dagelijks leven: digitalisering, migratie en nieuwe vormen van communicatie. De Taalunie heeft op verzoek van de onderwijsministers van Vlaanderen en Nederland een visie ontwikkeld op het onderwijs Nederlands in het 21ste-eeuwse leerplicht-onderwijs. Zoiets doen we nooit alleen, maar juist in samenwerking met experts uit het veld. Het resultaat is de visienota *Iedereen taalcompetent!*, die het onderwijs inspireert bij de vernieuwing van de eindtermen en het curriculum in Vlaanderen en Nederland.

Het onderwijs heeft de opdracht om leerlingen taalcompetent te maken. Taalcompetentie is het geheel aan talige kennis, vaardigheden en attitudes dat nodig is om geschreven, gesproken en multimodale teksten te begrijpen, te evalueren en te gebruiken zodat:

- (a) volwaardige deelname aan de samenleving mogelijk wordt;
- (b) de eigen doelen gerealiseerd kunnen worden;
- (c) de eigen kennis en mogelijkheden levenslang en duurzaam kunnen worden ontwikkeld.

Iedereen taalcompetent! Kernthema's eigentijds curriculum Nederlands

“Wij werken aan kwaliteitsvol onderwijs Nederlands. Dat doen we altijd samen met ons netwerk van onderwijsdeskundigen, en in overleg met de betrokken ministeries.”

► Carlijn Pereira,
beleidsmedewerker

Hoger onderwijs: aandacht voor het Nederlands

Hogescholen en universiteiten bieden met name in Nederland steeds meer opleidingen in het Engels aan. Ze trekken daarmee studenten, onderzoekers en docenten uit het buitenland aan en bereiden studenten voor op internationale contacten. Wat betekent dat voor de beheersing en de positie van het Nederlands?

De Taalunie adviseert de Vlaamse en Nederlandse overheid over het ontwikkelen van een verantwoord talenbeleid in het hoger onderwijs, waarbij het Nederlands een stevige positie inneemt. Daarvoor werken we samen met relevante partijen, zoals het Nederlands/Vlaams Platform Talenbeleid Hoger Onderwijs en de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen.

In onze adviezen zeggen we onder meer:

- behoud het **Nederlands als voertaal** in onze samenleving en ook als instructietaal in het hoger onderwijs dat jongeren voorbereidt op deelname aan die samenleving;
- ontwikkel een **talenbeleid per opleiding**, gericht op de professionele situaties waarin afgestudeerden terecht zullen komen en die veelal Nederlandstalig zullen zijn;
- maak studenten **taalvaardiger in het Nederlands** en andere talen, zodat ze maximaal uit de voeten kunnen binnen het eigen taalgebied en ver daarbuiten.

Nederlands in de wereld

De Taalunie ondersteunt onderwijs Nederlands in het buitenland en talige culturele samenwerking tussen Nederland, Vlaanderen, Suriname en de rest van de wereld.

Verder komen met de buurtaal

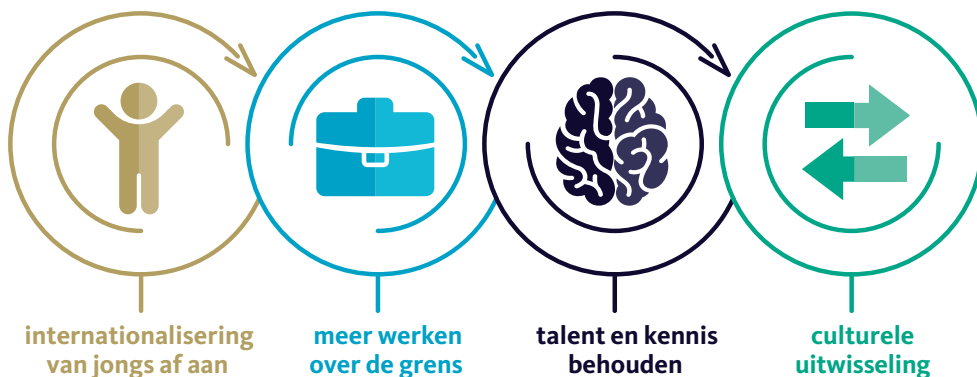
Met 'Nederlands als buurtaal' ondersteunt de Taalunie initiatieven voor samenwerking over de grens. Daarvoor brengen wij allerlei partijen bij elkaar. Van lesgevers en schooldirecties tot beleidsmakers. Onze bijdrage is zowel inhoudelijk als financieel.

Een voorbeeld: Limburg (in België en Nederland) is sterk verbonden met de Frans- en Duitstalige buurregio's. Leerlingen van Euregio-profiel scholen in die gebieden krijgen daarom extra les in elkaars talen en nemen deel aan ontmoetingen, uitwisselingen en excursies.

Met de buurregio's Nord-Pas-de-Calais, de Franse en Duitstalige Gemeenschap in België, Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen streven we naar:

- een doorlopende leerlijn: kinderen starten in het basisonderwijs met het leren van een buurtaal en gaan hiermee door in het vervolgonderwijs;
- bevordering van de deskundigheid van leraren;
- een goede aansluiting van het onderwijs Nederlands op de grensoverschrijdende arbeidsmarkt en het vervolgonderwijs;
- realisatie van een gemeenschappelijk platform voor lesgevers en beleidsmakers waar ze kennis en ervaring met elkaar kunnen delen;
- bijdragen aan de Europese ambitie om, naast de moedertaal, twee vreemde talen te leren; het bevorderen van buurtaalonderwijs draagt hiermee bij aan internationalisering.

Voordelen van buurtaalonderwijs

Bron: www.ivn.nu/wereldkaart

i Op tal van plaatsen in de wereld bieden universiteiten onderwijs of cursussen Nederlands aan.

Hoger onderwijs Nederlands in het buitenland

Wereldwijd en op elk onderwijsniveau ondersteunt de Taalunie onderwijs Nederlands. Ons beleid is erop gericht bij te dragen aan kwaliteitsvol onderwijs Nederlands. Dit omvat onder meer docentennascholing, zomercursussen, financiële ondersteuning, het motiveren van leerlingen, studenten en docenten, maar ook onderzoek doen naar de verspreiding van Nederlandstalige cultuur en het ondersteunen van literair vertalen.

► Martijn Nicolaas,
senior adviseur

Samenwerken voor literair vertalen

Hoe kunnen wij genieten van verhalen uit het buitenland? Doordat waardevolle literatuur en non-fictie uit allerlei landen wordt vertaald in het Nederlands. Andersom laten vertalingen de wereld kennismaken met ons eigen taalgebied. Daar zijn goede (literair) vertalers voor nodig.

De Taalunie heeft samen met de Universiteit Utrecht, de Katholieke Universiteit Leuven, het Nederlands Letterenfonds en het Vlaams Fonds voor de Letteren het ELV opgericht: het Expertisecentrum Literair Vertalen.

Daar komt alle kennis over literair vertalen samen, worden cursussen opgezet voor literair vertalers en is een doorlopende leerlijn ontwikkeld. Het ELV heeft als doel de deskundigheid van literair vertalers in en uit het Nederlands te bevorderen.

“Taal en cultuur zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Wij ondersteunen literair vertalen en de digitalisering van literair erfgoed, en bevorderen talige culturele samenwerking tussen Nederland, Vlaanderen, Suriname en de rest van de wereld.”

Nederlands voor iedereen

Een van de taken van de Taalunie is zorgen voor standaarden en hulpmiddelen voor het Nederlands. Dat gaat niet alleen om spelling en grammatica, maar bijvoorbeeld ook om taalvoorzieningen voor mensen met een beperking.

Begrijpelijke taal bij de overheid

De overheid is er voor de burger. De communicatie tussen die twee moet zonder drempels kunnen verlopen. Daar helpt de Taalunie graag bij.

Sinds kort bestaat het Netwerk Begrijpelijke Overheid. In dat netwerk brengt de Taalunie overheidsinstellingen in Nederland en België samen om waar dat kan samen te werken rond begrijpelijke overheidstaal. Overheidsinstanties – van centrale overheid tot en met gemeenten – wisselen informatie en ervaringen met elkaar uit, delen modellen en instructies, en werken gezamenlijke acties en beleid uit. Het doel: begrijpelijke taal als permanent aandachtspunt bij alle overheidsinstellingen in het hele Nederlandse taalgebied.

Initiatieven die al succesvol gebleken zijn, zoals Heerlijk Helder van de Vlaamse overheid, dienen in het netwerk als voorbeeld. Nederland volgt met de campagne Direct Duidelijk, waarvoor de Taalunie met steun van het ministerie van Binnenlandse Zaken partijen met elkaar verbindt.

Taaladvies

Wie antwoord zoekt op een vraag over spelling, grammatica, woordkeuze of andere taalkwesties, komt al snel bij Taaladvies.net uit. Op die website verzorgt de Taalunie al heel lang taaladvies over het Nederlands. We doen dat in samenwerking met partners als het Genootschap Onze Taal en de Taaltelefoon van de Vlaamse overheid. Ook de zorg voor duidelijke spellingregels en een actuele woordenlijst is aan de Taalunie toevertrouwd; u vindt ze op Woordenlijst.org.

“De Taalunie helpt de overheid met begrijpelijk communiceren. De burger moet zich aangesproken voelen. Dat helpt mensen de boodschap te begrijpen en versterkt het vertrouwen.”

► Johan Van Hoorde,
senior adviseur

Foto: Koen Van de Moortele

Samenwerken aan braillestandaard

Het huidige brilleschrift is gebaseerd op een verouderde standaard. Door alle nieuwe communicatiemiddelen en schrifttekens is modernisering van braille inmiddels hard nodig. Daarom is eind 2017 het convenant 'Braille Autoriteit voor de Nederlandse taal' getekend door 19 organisaties uit de blindenzorg, het onderwijs en het bibliotheekwezen.

i In ons taalgebied zijn in totaal meer dan 500.000 mensen blind of slechtziend – een aantal dat door de vergrijzing snel zal toenemen.

Zij richten nu samen de Braille Autoriteit op, die is ondergebracht bij de Taalunie. Dankzij die samenwerking creëren Nederlandse en Vlaamse niet-commerciële instellingen effectieve, breed gedragen standaarden voor brilleschrift in het hele Nederlandse taalgebied.

muZIEum

In het muZIEum in Nijmegen ervaren bezoekers zelf wat digitale hulpmiddelen kunnen betekenen voor mensen met een visuele beperking. Samen met NOTaS, de Nederlandse Organisatie voor Taal- en Spraaktechnologie, bracht de Taalunie organisaties en deskundigen bij elkaar om technologische hulpmiddelen voor blinden en slechtzienden te presenteren en door bezoekers te laten beleven. Op deze manier toont de Taalunie hoe het Nederlands kan worden ingezet om mensen beter aan de samenleving te laten deelnemen.

Taalunie Brussel

Bezoek- en postadres

Leopoldstraat 6
1000 Brussel
België

Taalunie Den Haag

Bezoekadres

Paleisstraat 9
2514 JA Den Haag

Postadres

Postbus 10595
2501 HN Den Haag
Nederland

www.taalunie.org

 @taalunie

 + 31 70 346 95 48

 info@taalunie.org

Ontwerp: Enof creatieve communicatie

Productie: Lamar communicatie

Foto's: Bart Grietens

Kaartgegevens: © 2018 Google

© 2018 Taalunie

Aan deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.